

Asia: VN/10574/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kouvolan kaupungin lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Kouvolan kaupunki suhtautuu kriittisesti esitettyyn lakimuutokseen, jonka valmistelu perustuu osittain puutteellisiin tietoihin ja oletuksiin. Pidämme tärkeänä, että lain muutosesitykset perustuvat perusteellisiin selvityksiin ja laskelmiin sekä monipuoliseen vuorovaikutukseen mm. datakeskustoimijoiden, sähköenergiaa tuottavien ja jakelevien toimijoiden sekä kuntien kanssa. Lausuntoajaksi annettu vain noin viikon pituinen ajanjakso osoittaa myös valmistelussa kiirettä.

Jos ehdotettu lakimuutos hyväksytään, on todennäköistä, että osa investoinneista kohdentuu muualle kuin Suomeen, kuten muihin Pohjoismaihin, Eurooppaan tai Pohjois-Amerikkaan. Näkemyksemme mukaan nykyinen sähköveroluokka mahdollistaa datakeskusinvestointien toteuttamisen Suomeen tuoden sekä paikallisesti että valtiontalouden kannalta paremman lopputuloksen kuin suunniteltu sähköveroluokan muutos. Olemme huolissamme suunnitellusta sähköveroluokan muutoksesta, joka uhkaa miljardi-investointeja sekä kuntien verotuloja ja työllisyyttä.

Kouvolassa on käynnissä teollisuuden murros ja uusiutuvan energian mahdollisuudet ovat avaamassa lupaavia kehityskulkuja uuden teollisuuden muodostumisesta kaupunkiin ja kaupungin elinvoiman kasvattamiseen. Kouvolaan on kasvamassa merkittävä datakeskusten keskittymä ja ensimmäiset hankkeet ovat jo parhaillaan rakentumassa.

AtNorth on hankkinut viimeisen vuoden aikana yli 40 hehtaaria asemakaavoitettuja teollisuusalueita Kouvolan Ummeljoelta ja Myllykoskelta ja datakeskuksen ensimmäinen, kokonaispinta-alaltaan noin 21 000 m² rakennusvaihe on käynnissä. AtNorth on ilmoittanut julkisesti, että alueen datakeskusten kapasiteetti on mahdollista nousta useisiin satoihin megawatteihin. Hyperco osti viime vuonna noin 12 ha asemakaavoitettua teollisuustonttia Kouvolan Korialta ja kokonaispinta-alaltaan noin 34 000 m² datakeskukselle on lainvoimainen rakennuslupa.

Arvioiden mukaan sähköteholtaan 100 MW:n datakeskus tuo noin 40 suoraa työpaikkaa paikkakunnalle sekä moninkertaisen määrän välillisiä työpaikkoja. Kouvolan kokoisessa kaupungissa tämä tarkoittaa, että useiden satojen megawattien laajuinen datakeskustoimiala voisi olla yksi suurimpien työllistäjien joukossa tulevaisuudessa. Datakeskusten rakentaminen vaiheittain kasvattaa kaupungin elinvoimaa myös rakentamisen näkökulmasta. Välilliset työllistävät vaikutukset ja alihankintaketjut rakentamisessa sekä konesalien ylläpidossa edistävät myös merkittävästi nykyisten ja uusien PK-yritysten elinvoimaa kaupungissa.

Kouvolassa on tehty strategista ja pitkäjänteistä työtä datakeskusinvestointien saamiseksi kaupunkiin. Kouvolan pitkän teollisuushistorian ansiosta kantaverkon vapaana oleva liittymiskapasiteetti ja määrätietoinen yritystonttituotanto ovat olleet keskeisiä tekijöitä sähköintensiivisten investointien sijoittumiselle.

Datakeskukset ovat osa kansainvälistä digitaloutta ja datakeskukset kytkeytyvät myös muuhun teollisuuteen. Datakeskuksista syntyvää uusiutuvalla energialla tuotettua lauhdelämpöä on mahdollista hyödyntää yhdyskunnassa kaukolämmön lähteenä sekä muussa teollisuudessa. Digitalisoituvassa maailmassa datakeskukset ovat osa välttämätöntä perusinfraa, joita tulisi mahdollistaa Suomeen myös jatkossa.

Suomessa uusiutuvasta sähköstä on ylitarjontaa. Valmisteilla ja luvitettuna on jo nyt tuhansia megawatteja tuuli- ja aurinkovoimahankkeita, jotka vain odottavat käyttökohteita. Datakeskusinvestoinneilla on käynnistävä vaikutus uusiutuvan energian tuotantohankkeille, investoinnit ruokkivat toinen toisinaan ja aikaansaadaan positiivinen kierre vihreän siirtymän investointeihin Suomeen. Kantaverkkoon datakeskukset ovat toivottuja sähkön käyttäjiä helposti ennakoitavan kulutuksen ansiosta ja ne luovat myös uusia ratkaisuja sähköverkon tasapainottamiseen ja huoltovarmuuteen joustomahdollisuuksien ja varavoimakapasiteettiensa avulla.

Esillä olleissa sähköveromuutoksen perusteissa ei ole otettu huomioon, miten keskeiset kilpailijamaat kuten esimerkiksi muut Pohjoismaat, Eurooppa ja Pohjois-Amerikka toimivat nyt tai tulevaisuudessa datakeskusten käyttämän sähkön verotuksen osalta. Jos kilpailijat päätyvät alentamaan verotusta tai järjestämään muita kannustimia, Suomen kilpailukyky heikkenee entisestään. On tärkeää, että Suomen kilpailukyky säilytetään myös tulevaisuudessa. Suomi sijaitsee Euroopan reunalla ja valtion tulee huomioida lainsäädännöllään, millä kannustimilla kansainvälisiä

investointeja pystytään houkuttelemaan maahan. Tämä kehitys ja veromuutos yhdessä voivat johtaa tilanteeseen, jossa Suomesta tulee ainoastaan sähköntuottajamaa muihin Pohjoismaihin rakennettaville datakeskuksille.

Datakeskukset ovat vuosikymmenien päähän ulottuvia miljardiluokan investointeja, jotka toteutuvat vaiheittain. Toteuttajat arvostavat vakaata, ennustettavaa ja turvallista toimintaympäristöä. On tärkeää, että päätöksentekijät ymmärtävät datakeskusten merkityksen osana digitalisoituvaa yhteiskuntaa sekä merkityksen suomalaisten kaupunkien taloudelle ja ympäristötavoitteille. On tärkeää, että Suomi säilyttää maineensa jatkossakin luotettavana ja ennakoitavana maana, johon on turvallista investoida.

Nykyisessä tilanteessa uuden ajan teolliset investoinnit ovat elintärkeitä Kouvolaan ja koko Suomelle. Kouvolaan kaupungin näkemys on, että lausunnolla olevaa lakimuutosta ei tulisi toteuttaa.

Mikäli sähköveron muutosten suunnittelua päätetään kuitenkin jatkaa, valmisteluun tulisi ottaa aikalisä ja teettää laaja ja läpinäkyvä selvitys datakeskusten taloudellisista ja työllistävistä vaikutuksista. Lisäksi tulisi arvioida matalamman veroluokan soveltamista datakeskuksiin nykyistä tiukemmilla ehdoilla laajentamalla tarkastelua puhtaan energian käyttöön, hukkalämmön hyödyntämiseen ja osallistumiseen sähköverkon toimintaan (reservimarkkina).

Kouvolaan kaupunki

Jouko Leppänen, kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Marita Toikka, kaupunginjohtaja

Hasu Elina
Kouvolaan kaupunki